

ПРАЗНИК НА МУЗИКАТА, РАДОСТТА И БРАТСТВОТО

Много радост и надежди за нови срещи с голямото изкуство оставиха у нас последните два концерта на Мартенските музикални дни. Симфоничният оркестър на Радио Лайпциг гостуваще за четвърти път на фестивала, но в концертите си на 1 и 2 април той свири толкова ентусиазирано и възхитено, като че ли за първи път се представя пред нашата публика. Програмите и в двете вечери бяха съставени почти изцяло от немски автори с техни класически произведения — Моцарт — Концерт за цигулка и оркестър — сол мажор, Брамс — Четвърта симфония — в първия концерт, и неизменната за закриването на фестивала Девета симфония на Бетховен — във втората вечер.

Своеобразно изключение в програмите — като жест на приятелство и уважение към домакините — беше включването на българско произведение — Концерт за струнен оркестър от Пенчо Стоянов, прозвучал в началото на първата вечер. И веднага трябва да се подчертае, че изпълнението на тази творба в никакъв случай не беше само жест към публиката. Още тук, в първите минути на концерта, пролича, че пред нас е солиден, сериозен състав с почти безгранични възможности, с огромен темброви, динамичен и емоционален заряд и с незаемним и точен ръководител — диригента Макс Помер. В изпълнението на Концерта на П. Стоя-

нов публиката имаше възможност да опознае и оцени способностите на шрайха на Лайпцигския оркестър. А тези способности са много и големи. Това са преди всичко чиста интонация, здраво ритмическо чувство, чудесен баланс между отделните партии, изключително красиви темброви нюанси (често звучността на оркестъра се приближава до органовата), широки динамични амплитуди. Но като че ли най-ценното в изпълнението на Концерта за струнен оркестър беше възхитителната новост. С толкова желане, радост, съпричастност изсвириха българското произведение лайпцигските музиканти!

Второто произведение в програмата — цигулковият концерт на Моцарт — показва друга страна от облика на симфоничните на Радио Лайпциг. Намаленият, почти камерен състав на оркестъра сякаш беше сформирал от отделни солисти. Всеки музикант свирише отговорно, изцяло и толкова емоционално, като че той е солистът. Същевременно оркестърът звучеше единно, сплотено, с много добра ансамбловост. На практика в залата се получи усещането, че на сцената се надсвирват двама солисти — единият — цигуларят Торстен Янике, а другият — оркестърът като едно цяло. От изпълнението на Моцартовия концерт остана убеждението, че всеки от музикантите в Лайпцигския оркестър може

да бъде и солист на състава. Въшност точно това показа и младият Торстен Янике. Той е от шест години концертмайстор на оркестъра на Радио Лайпциг, но тази вечер се изяви като солиращ цигулар. Изпълнението му достави удоволствие на публиката с интонационната си прецизност, с много добрата техника, красивата фразировка, с верния усет за композиторския стил, Единственото, което може да се пожелае на Торстен Янике, е да разгърне още повече своята богата емоционалност.

И отново като че ли друг оркестър се появи пред нас в Брамсовата Четвърта симфония. Тук открихме един нов, мащабен, мощен и същевременно много лиричен оркестров състав. Още от това първо представяне стана ясно, че именно Лайпцигският оркестър е най-подходящият за изпълнението на Девета симфония от Бетховен на следващата вечер. Оказа се, че оркестърът може да бъде както нежен, прозрачен, камерен, така и здрав, могъщ и най-вече музикално и емоционално издръжлив и за поголеми по-мащаб и по-тежки като драматургия произведения. В Четвърта симфония на Брамс се разгърнаха възможностите на всички оркестрови групи. И въпреки че оркестърът звучеше като голям чувствителен инструмент, с единен богат тембър, иска ми се все пак да подчертая изключителните качества на

групата от дървени духови инструменти. Наистина думите не стигат, за да се опише съвършенството — отлична техника, красиви фрази, непокатима интонационна и ритмическа прецизност, прекрасни тембри — и в соловите епизоди, и в звучеността на цялата група.

Тук е мястото да изтъкнем и силното присъствие на диригента Макс Помер. За него може да се говори от различни позиции. Като за музикант — с ясна, стройна мисъл, с добър и тънък музикален вкус, с богата гама от емоционални състояния. Отделно може да се разкаже за диригента М. Помер — въздушен, чувствен, артистичен, с точни и красиви жестове. Същевременно М. Помер е действително главният организатор, душата на оркестъра. Той е съумял да увлече със себе си оркестрантите, да ги зарази с ентузиазма си, да извиси и изяви максимално техните музикални, мисловни и емоционални възможности.

Ето защо последният фестивален концерт — на 2 април — не ни изненада. По-скоро го очаквахме с нетърпение, с радостна възбуда. И действително станяхме свидетели на изпълнение на Бетховеновата Девета симфония, което е рядкост не само за нашия фестивал. Заедно със своите блестящи оркестранти, със солистите Дагмар Шеленбергер, Виолета Малжарова, Дитер Швартнер и Ролф Волрад

и с представителен хор „Дунавски звуци“ Помер ни направи съпричастни на един всенароден празник на музиката, радостта и братството. Хубаво е, че и солистите, и хорът успяха да се слепят в едно цяло с оркестъра и да представят като театрално действие последната част на симфонията. Четиримата солисти са известни певци. Тази вечер те показаха достатъчно силни гласове, за да се влееят равноправно в общото мощно звучене, и същевременно проявиха много артистичност в показания „спектакъл“. А колкото до хор „Дунавски звуци“ — той е традиционен участник в изпълненията на Бетховеновата симфония.

Хорът пък много въздушевно, с плам, артистично и до голяма степен допринесе за общото въздействие на изпълнението. Единствената ми бележка към него е, че на места звучността му би могла още по-внимателно да се осмисли, за да не се получават изгрубявания и доминирания на отделни гласове във високите партии.

И така, нека се поздравим с блестящото приключване на тазгодишния фестивал. А ако приемем твърдението, че всеки край е ново начало, остава ни надеждата за други, още по-щастливи срещи с музиката през следващите „Мартенски музикални дни“.